

Tytuł: RZECZPOSPOLITA
Data: 23-08-2010
Autor: KONRAD PIŁAT

Abonamenty do przychodni wciąż budzą wątpliwości

PIT | Firma nie może bez zgody pracownika pobrać z pensji zaległego podatku od pakietów medycznych

KONRAD PIŁAT

Powołując się na uchwałę Naczelnego Sądu Admniistracyjnego z 24 maja 2010 r. (sygn. IIFPS1/10), niektóre firmy chcą z bieżących wynagrodzeń pracowników potrącić niepobrany w poprzednich latach podatek od ufundowanych im abonamentów medycznych.

Zdarza się też, że powołując się na przepisy podatkowe, żądają jego wpłaty. Eksperti wskazują jednak, że te nie dają pracodawcy takich uprawnień. Radzą im, aby nie spieszyli się z korektą.

Sprawa nie jest łatwa

- W uchwale nakazującej pobieranie PIT od finansowanych przez pracodawców pakietów medycznych NSA nie rozstrzygnął, w jaki sposób obliczyć dochód przypadający na poszczególne osoby. Powinniśmy się tego dowiedzieć z wyroku składu orzekającego, który wystąpił z wnioskiem o wydanie uchwały. Dlatego jeszcze za wcześnie, aby korygować rozliczenia za poprzednie lata - uważa Dominika Dragan-Berestecka, doradca podatkowy w kancelarii Ożóg i Wspólnicy.

- Płatnicy, którzy chcieliby skorygować rozliczenia za poprzednie lata, muszą zmierzyć się z wieloma problemami. Pierwszy krok to przyporządkowanie konkretnego przychodu za każdy miesiąc do danej osoby. Drugim będzie obliczenie nowej zaliczki na PIT, również za każdy miesiąc, trzecim obliczenie odsetek od zaległości podatkowych. Jeśli w grę wchodzi pięć lat, a firma wykupiła pakiety dla 500 osób, to trzeba przeliczyć 30 tys. zaliczek - zauważa Dariusz Malinowski, doradca podatkowy w firmie KPMG. Wskazuje, że gdy uda się to zrobić, pojawią się problemy prawne. Z celu wprowadzenia instytucji zaliczek wynika bowiem, że mogą być wpłacane tylko przed upływem terminu powstania obowiązku podatkowego. Można więc mieć wątpliwości, czy pracodawca może dziś wpłacić zaliczki np. za 2008 r. Jednocześnie z art 26a ordynacji podatkowej wynika, że z pewnością urząd skarbowy nie może takiego podatku dochodzić bezpośrednio od podatnika. Zgodnie z tym przepisem **podatnik nie ponosi bowiem odpowiedzialności z tytułu zaniżenia przez płatnika podstawy opodatkowania, m.in. z tytułu przychodów z pracy, do wysokości zaliczki, do które) pobrania jest zobowiązany.**

Dominika Dragan-Berestecka wskazuje, że wątpliwości jest więcej. Wbrew brzmieniu art. 26a ordynacji podatkowej w niektórych interpretacjach indywidualnych, np. dotyczących napiwków, minister finansów twierdzi, że pracownik, który uzyskał przychód, od którego nie została pobrana zaliczka, powinien podatek zapłacić. Czy to znaczy, że płatnik powinien tylko skorygować PIT-11 i zapłacić odsetki? A jeśli tak, to do jakiego momentu należy te odsetki liczyć? Płatnik przecież nie wie, czy i kiedy pracownik zapłaci podatek. Tym bardziej że osoba ta może już nie być u niego zatrudniona.

Korekta wyłącza sankcje karne

- Płatnicy, którzy odprowadzą zaległy podatek od pakietów medycznych mogą mieć problemy z odzyskaniem go od pracowników. Z ordynacji podatkowej wynika bowiem, że w takiej sytuacji zatrudnieni nie ponoszą odpowiedzialności. Płatnicy mogą dochodzić zwrotu należności na podstawie przepisów kodeksu cywilnego o bezpodstawnym wzbogacenia. Oznacza to, że nie mają prawa potrącić takich kwot z pensji pracownika bez jego zgody lub wyroku sądu - podkreśla Dominika Dragan-Berestecka.

Co istotne, w tym trybie firma może oczywiście dochodzić tylko zapłaconego za pracownika podatku,

ale już nie odsetek za zwłokę.

Firmy zastanawiają się nad samodzielną korektą przede wszystkim z obawy, że fiskus będzie próbował zastosować do ich pracowników sankcje przewidziane przez kodeks karny skarbowy.

- W tej sprawie nie ma takiego zagrożenia. Po ewentualnej kontroli i sporządzeniu protokołu płatnik może bowiem samodzielnie dokonać korekty na podstawie zawartych w nim obliczeń. W ten sposób wyłącza możliwość sankcji karnych. Poza tym trzeba pamiętać, że dotyczą one tylko osób, którym można przypisać winę. **Tymczasem przyczyną nieprawidłowości było zmieniające się stanowisko organów podatkowych. To ich postępowanie spowodowało zamieszanie związane z opodatkowaniem abonamentów medycznych.** Nie może być mowy o winie osób odpowiedzialnych za pobór podatków - twierdzi Dariusz Malinowski. Uważa on, że nawet obciążanie firm odsetkami za zwłokę jest sprzeczne z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa. Dlatego powinny one być umarzane przez urzędy skarbowe.

ORZECZNICTWO

Nie każde wzbogacenie trzeba oddać

Zgodnie z art. 405 kodeksu cywilnego ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Trzeba jednak pamiętać, że w myśl art. 409 obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony (chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją, powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu).

W wyroku z 9 stycznia 2007 r. (sygn. II PK 138/2006) Sąd Najwyższy stwierdził, że pracownik ma prawo uważać, że świadczenie wypłacane przez pracodawcę posługującego się wyspecjalizowanymi służbami jest spełniane zasadnie i zgodnie z prawem. Jego obowiązek liczenia się ze zwrotem pieniędzy zasadniczo ogranicza się więc do sytuacji, w których ma świadomość otrzymania nienależnego świadczenia.